

รูปแบบสังคมแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครปฐม

The Learning Society Model in Schools of Nakhon Pathom City Municipality

Received: April 29, 2020

Revised: May 22, 2020

Accepted: May 27, 2020

ขวัญตา เจริญศรี*

Khwanta Charoensri

วรณวีร์ บุญคุ้ม**

Wannawee Boonkoun

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการณ์การเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครปฐม และ 2) สร้างรูปแบบสังคมแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครปฐม ใช้กระบวนการวิจัยแบบผสมผสาน การรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง จากสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครปฐม จำนวน 12 แห่ง ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รวม 336 คน การรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการศึกษาเอกสาร และการประชุมสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการณ์การเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครปฐม มีองค์ประกอบของสังคมแห่งการเรียนรู้ 5 องค์ประกอบ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ดังนี้ การคิดเชิงระบบ พลวัตการเรียนรู้ การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม การจัดการและการถ่ายทอดองค์ความรู้ และการใช้เทคโนโลยีและการสื่อสาร 2) รูปแบบสังคมแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครปฐม มีองค์ประกอบของสังคมแห่งการเรียนรู้ 5 องค์ประกอบ ดังนี้ การคิดเชิงระบบ พลวัตการเรียนรู้ การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีมการจัดการและการถ่ายทอดองค์ความรู้ และการใช้เทคโนโลยีและการสื่อสาร และปัจจัยที่ส่งผลต่อสังคมแห่งการเรียนรู้ ประกอบด้วย การพัฒนาบุคลากร การทำงานเป็นทีม วัฒนธรรมองค์กร การถ่ายทอดองค์ความรู้ เทคโนโลยีการเรียนรู้ และโครงสร้างองค์การ และผลการตรวจสอบและรับรองรูปแบบมีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ และมีความถูกต้องครอบคลุม มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : รูปแบบสังคมแห่งการเรียนรู้/ สถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม

* นักศึกษาปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Doctor of Education Student Program in Development Education, Faculty of Education, Silpakorn University, Thailand

** อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Advisor, Associate Professor Dr., Department of Education Foundations, Faculty of Education, Silpakorn University, Thailand

Corresponding Author E-mail Address: khwun7027024@gmail.com

Abstract

The purposes of this research were to 1) study situation of learning society in schools of Nakhon Pathom City Municipality, and 2) create the learning society model in schools of Nakhon Pathom City Municipality. Mixed methods approach was used in this study. For quantitative method, a questionnaire was used to collect data from twelve Nakhon Pathom City Municipality's schools. The sample were 336 members of administrators, teachers, and educational committees. For qualitative method, documentary analysis, and connoisseurship meetings with experts were applied. The collected data were analyzed by frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, and stepwise multiple regression.

The research findings were as follows: 1) The situation of learning society in schools of Nakhon Pathom city municipality were found five elements of learning society as a whole and as an individual, were found at a high level: System Thinking, Learning Dynamic, Team Learning, Knowledge Management and Knowledge Transfer, and Technology and Communication. 2) The learning society model in schools of Nakhon Pathom City Municipality consisted of five elements: System Thinking, Learning Dynamic, Team Learning, Knowledge Management and Knowledge Transfer, and Technology and Communication. Factors affected to learning society were composed of: Personal Development, Teamwork, Organizational Culture, Knowledge Transfer, Learning Technology, and Organizational Structure. The experts agreed that the model was propriety, feasibility, utility, and accuracy at a highest level.

Keywords : The Learning Society Model/ Schools of Nakhon Pathom City Municipality

บทนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) มุ่งเน้นการพัฒนาบนฐานภูมิปัญญาที่เกิดจากการใช้ความรู้และทักษะ การใช้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและพัฒนา ทั้งนี้ การพัฒนาจะต้องอาศัยนวัตกรรมมาใช้ขับเคลื่อนร่วมกันของทุกภาคส่วน (Thailand 4.0) เพื่อจะสร้างให้คนไทยเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นพลเมืองที่มีวินัย ตื่นรู้และเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้วยการปรับเปลี่ยนค่านิยม และวัฒนธรรมการดำรงชีวิต การทำงาน การเรียนรู้ สร้างระเบียบวินัย และมีความรับผิดชอบ โดยอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการพัฒนาให้สอดคล้องร่วมกัน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ Office of the National Economic and Social Development Board, 2016) นอกจากนั้น แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 ได้กำหนดกรอบทิศทางของแผนพัฒนาในด้านต่าง ๆ ของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้พร้อมกับการเปลี่ยนของโลกในยุคดิจิทัล โดยยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย และสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ มีเป้าหมายให้ผู้เรียนมีทักษะและคุณลักษณะพื้นฐานของพลเมืองไทย และทักษะและคุณลักษณะที่

.....
จำเป็นในศตวรรษที่ 21 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา Office of the Education Council, 2017) การจัดการศึกษาต้องปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ รูปแบบและวิธีการเพื่อให้สนองต่อความต้องการของผู้เรียน และสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่มุ่งพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่ สมบูรณ์เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ Office of the National Education Commission, 1999) ดังนั้น การสร้างสถานศึกษาให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ก็จะช่วยตอบสนอง เป้าหมายของแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับดังกล่าว

ในขณะที่การจัดการศึกษาที่ต้องเผชิญกับการแข่งขันภายใต้บริบทใหม่แห่งกระแสสังคมโลกที่มีความเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม เทคโนโลยี รวมทั้งการศึกษาอย่างรวดเร็ว มีการเปลี่ยนผ่านจากสังคมที่ให้ความสำคัญกับเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นฐาน (Information-based Society) เป็นสังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge-based Society and Economy) หรือระบบเศรษฐกิจที่อาศัยการผลิตและการใช้ความรู้มาเป็นตัวขับเคลื่อนหลักในการผลักดันให้เกิดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน ด้วยเหตุนี้ความรู้จึงถือเป็นปัจจัยสำคัญที่จะสร้างความได้เปรียบเชิงการแข่งขันได้อย่างยั่งยืน องค์ความรู้ของทุนมนุษย์ในองค์กรหรือการมีทุนมนุษย์ (Human Capital) ที่เป็นแรงงานที่มีความรู้ (Knowledge Worker) เป็นรากฐานที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาองค์กร (อภิชา ธาณิรัตน์ Taneerat, 2012: 137) ดังนั้น การจัดการศึกษาจึงจำเป็นต้องมีการปรับตัวให้สอดคล้องกับสภาพสังคมและทันต่อการเปลี่ยนแปลง Marquardt (1996: 11) กล่าวว่า ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทำให้องค์กรทั่วโลกต้องการให้เกิดการเรียนรู้ในสถานที่ทำงาน และพนักงานอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ สถานศึกษาในฐานะองค์กรที่ทำหน้าที่จัดการศึกษาจึงมีการวางแผนนโยบายการจัดการศึกษา ส่งเสริมการเรียนรู้ของบุคลากรเพื่อให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้และขับเคลื่อนระบบการศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย

สังคมแห่งการเรียนรู้ มีนักการศึกษาให้ความหมายไว้หลายท่าน ดังนี้ Senge (1990) กล่าวว่า สังคมแห่งการเรียนรู้ คือ สถานที่ซึ่งทุกคนสามารถขยายศักยภาพของตนเองได้อย่างต่อเนื่อง สามารถสร้างผลงานตามที่ ตั้งเป้าหมายไว้ เกิดรูปแบบการคิดใหม่ ๆ ทุกคนต่างเรียนรู้วิธีการเรียนรู้ร่วมกัน นอกจากนี้ Marquardt and Reynolds (1994: 29) กล่าวว่า เป็นองค์กรซึ่งมีบรรยากาศของการเรียนรู้รายบุคคลและกลุ่ม มีวิธีการเรียนรู้ที่เป็นพลวัต สามารถเรียนรู้จัดการ และใช้ความรู้เป็นเครื่องมือไปสู่ความสำเร็จควบคู่กับการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย ดังนั้น สังคมแห่งการเรียนรู้เป็นกระบวนการทางสังคมที่ทำให้บุคคล หรือสมาชิกในสังคมตระหนักและเห็นคุณค่าของการเรียนรู้ ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ อย่างต่อเนื่องและตลอดชีวิต แนวคิดสังคมแห่งการเรียนรู้ได้รับความนิยมแพร่หลายไปทั่วโลก Senge เชื่อว่า การทำงานในโลกปัจจุบันจะเต็มไปด้วยการเรียนรู้มากขึ้น หากบุคลากรในองค์กรสามารถเรียนรู้ได้เร็วกว่าองค์กร คู่แข่งจะส่งผลให้องค์กรนั้นมีความได้เปรียบในภาวะที่มีการแข่งขันสูง (Senge, 1990) ซึ่งในการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัย ได้นำแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับสังคมแห่งการเรียนรู้ของ Senge (1990) Marquardt and Reynolds (1994) Gavin, D. A. (1993) วิจารย์ พานิช (Vijan, 2005) และ ประเวศ วะสี (Wasee, 2012) โดยผู้วิจัยได้นำมา สังเคราะห์องค์ประกอบของสังคมแห่งการเรียนรู้ และสร้างรูปแบบสังคมแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัด เทศบาลนครนครปฐม และพัฒนาตามขั้นตอนการวิจัยเพื่อให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม

.....

สถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จะต้องขับเคลื่อนและพัฒนาการศึกษาตามนโยบายด้านการศึกษาของเทศบาลนครปฐมที่มุ่งจัดการศึกษาที่มีคุณภาพได้มาตรฐานเป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และสร้างสรรคให้ท้องถิ่นเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้โดยจัดการศึกษาในรูปแบบที่หลากหลายตรงตามความต้องการของคนในท้องถิ่น ดังนั้น จึงจำเป็นต้องพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้เพื่อให้การดำเนินงานด้านการจัดการศึกษาของเทศบาลนครปฐมมีประสิทธิภาพและบรรลุตามเป้าหมาย

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ สถานศึกษาในฐานะที่เป็นองค์กรที่ทำหน้าที่จัดการศึกษาจึงมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ เพื่อพัฒนาศักยภาพมนุษย์ให้มีโอกาสและเรียนรู้ตลอดชีวิตปรับตัวให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลง ผู้วิจัยที่ได้มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครปฐม ได้ตระหนักและเห็นความสำคัญของการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ซึ่งยังไม่มีรูปแบบที่ชัดเจน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษารูปแบบสังคมแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครปฐมให้เกิดรูปแบบที่ชัดเจน จะส่งผลต่อการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ เกิดประโยชน์ต่อผู้บริหาร ครูและนักเรียน และบรรลุตามนโยบายด้านการศึกษาของเทศบาลนครปฐมต่อไป

คำถามของการวิจัย

1. สภาพการณ์การเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครปฐมเป็นอย่างไร
2. รูปแบบสังคมแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครปฐมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการณ์การเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครปฐม
2. เพื่อสร้างรูปแบบสังคมแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครปฐม

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Approach) ด้วยการศึกษาค้นคว้าเชิงปริมาณเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม และเชิงคุณภาพด้วยการศึกษาเอกสาร และการประชุมสัมมนาเชิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) โดยมีรายละเอียดวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

การศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 28 คน ครู จำนวน 411 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 149 คน รวม 588 คน จากสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครปฐม จำนวน 12 แห่ง

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 28 คน ครู จำนวน 199 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 109 คน รวม 336 คน ได้มาด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) และกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางกำหนดขนาดตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (1970: 608) ที่ระดับความเชื่อมั่นในการสุ่ม 95 %

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามสภาพการณ์การเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา แบ่งเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามชนิดตรวจสอบรายการ (Check List) จำนวน 4 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพ ตอนที่ 2 สภาพการณ์การเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครปฐม เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของ Likert (1967: 114) จำนวน 32 ข้อ และตอนที่ 3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อสังคมแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครปฐม เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของ Likert (1967: 114) จำนวน 41 ข้อ

การพัฒนาเครื่องมือ

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยการใช้การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ได้ค่า IOC ของแบบสอบถาม 0.60 - 1.00 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารสถานศึกษา ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนนครนทวิทยา 4 วัดบางแพรกเหนือ จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ Cronbach (1974: 161) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.966

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยทำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลและส่งถึงสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จำนวน 12 แห่ง ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง และรวบรวมแบบสอบถามคืนมาจากสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม รวมทั้งสิ้น 336 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00 ของการตอบกลับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาแล้ว ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม จากนั้นจึงนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และคำนวณหาค่าร้อยละ (Percentage)
2. วิเคราะห์สภาพการณ์การเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครปฐม โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการแปลค่าของมาตราส่วนประมาณค่าจากข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม แล้วเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของ Best (1970: 87) 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด
3. วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อสังคมแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครปฐม โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression)

การศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพ

1. ผู้วิจัยได้ศึกษาองค์ประกอบของสังคมแห่งการเรียนรู้ ตามแนวคิดทฤษฎีของ Senge (1990) Marquardt and Reynolds (1994) Gavin (1993) วิจารย์ พานิช (Vijan, 2005) และประเวศ วะสี (Wasee, 2012) และศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อสังคมแห่งการเรียนรู้ ตามหลักการแนวคิด ทฤษฎีของ Goh, Swee C. (1998) Marquardt and Reynolds (1994) Bennett and O'Brien (1994) Nevis, Dibella, Gould (1995) Kaiser, Sandra (2000) และศึกษาเอกสาร (Documentary Analysis)

2. ศึกษาสภาพการณ์การเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครปฐม โดยการสังเคราะห์ข้อมูลจากรายงานการประเมินตนเอง ปีการศึกษา 2560 ของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครปฐม จำนวน 12 แห่ง วิเคราะห์ข้อมูล ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

3. สร้างรูปแบบสังคมแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครปฐม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ ร่างรูปแบบ ซึ่งผู้วิจัยนำองค์ประกอบและปัจจัยที่ส่งผลต่อสังคมแห่งการเรียนรู้มาร่างรูปแบบ ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ที่มาของรูปแบบ ประกอบด้วย 1) หลักการและแนวคิดของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ ส่วนที่ 2 องค์ประกอบและปัจจัยที่ส่งผลต่อสังคมแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครปฐม ประกอบด้วย 1) องค์ประกอบของสังคมแห่งการเรียนรู้ 2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อสังคมแห่งการเรียนรู้ และส่วนที่ 3 การนำรูปแบบไปใช้ ประกอบด้วย 1) ปัจจัยการนำรูปแบบไปใช้ 2) เงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอคำแนะนำและพัฒนาให้เหมาะสม

4. ตรวจสอบและรับรองรูปแบบสังคมแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครปฐม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ เป็นแบบประเมินชนิดมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของ Likert (1967: 114) เพื่อประเมินรูปแบบ 4 ด้าน ได้แก่ มีความเหมาะสม (Propriety) มีความเป็นไปได้ (Feasibility) ความเป็นประโยชน์ (Utility) และมีความถูกต้องครอบคลุม (Accuracy) และความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยนำประเด็นเกี่ยวกับกรอบเนื้อหาของร่างรูปแบบมาสร้างแบบประเมิน นำแบบประเมินที่สร้างขึ้นปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาคุณภาพของเครื่องมือด้านความตรงและการใช้ภาษา จัดประชุมสัมมนาผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน ตามแนวคิดของ Eisner (1976: 192-193) ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารสถานศึกษา นักวิชาการด้านการศึกษาศรี วิทัญญานะครูผู้เชี่ยวชาญ นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาวิเคราะห์ข้อมูล สรุปข้อคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ และปรับปรุงรูปแบบตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ การวิเคราะห์ข้อมูล แบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบสังคมแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม โดยใช้ค่าสถิติ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแปลค่าเฉลี่ยโดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนตามแนวคิดของ Best (1970: 87) ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

5. นำเสนอรูปแบบสังคมแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครปฐม

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล มีรายละเอียดดังนี้

1. สภาพการณ์การเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครปฐม

ผลการศึกษาสภาพการณ์การเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครปฐม พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีวิธีคิดแบบองค์รวม วางแผนการทำงานได้ชัดเจนและเป็นระบบ มีความสนใจที่จะค้นหาความรู้ใหม่ ๆ มีวิธีการสร้างการเรียนรู้หลากหลายและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของงาน มีการร่วมคิด ร่วมเรียนรู้ และปฏิบัติงานร่วมกัน มีการแบ่งปันเพื่อพัฒนาการถ่ายทอดความรู้ และนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการสื่อสารและการปฏิบัติงาน โดยมีองค์ประกอบของสังคมแห่งการเรียนรู้ 5 องค์ประกอบ ได้แก่ การคิดเชิงระบบ (System Thinking) พลวัตการเรียนรู้ (Learning Dynamics) การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม (Team Learning) การจัดการและการถ่ายทอดองค์ความรู้ (Knowledge Management and Knowledge Transfer) และการใช้เทคโนโลยีและการสื่อสาร (Technology and Communication) และพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อสังคมแห่งการเรียนรู้ 8 ปัจจัย ได้แก่ ภาวะผู้นำ (Leadership) การทำงานเป็นทีม (Teamwork) โครงสร้างองค์การ (Organizational Structure) วัฒนธรรมองค์การ (Organizational Culture) วิสัยทัศน์องค์การ (Vision) การพัฒนาบุคลากร (Personal Development) การถ่ายทอดความรู้ (Knowledge Transfer) และเทคโนโลยีการเรียนรู้ (Learning Technology) และตัวแปรที่มีประสิทธิภาพในการทำนายสภาพการณ์การเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครปฐม ได้แก่ การพัฒนาบุคลากร การทำงานเป็นทีม วัฒนธรรมองค์การ การถ่ายทอดความรู้ เทคโนโลยีการเรียนรู้ และโครงสร้างองค์การ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพการณ์การเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้

ในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครปฐม

(n=336)

สภาพการณ์การเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. การคิดเชิงระบบ	4.40	.48	มาก
2. พลวัตการเรียนรู้	4.38	.44	มาก
3. การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม	4.37	.53	มาก
4. การจัดการและการถ่ายทอดองค์ความรู้	4.31	.53	มาก
5. การใช้เทคโนโลยีและการสื่อสาร	4.19	.60	มาก
รวม	4.34	.44	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพการณ์การเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครปฐม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีสภาพการณ์การเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกคือ การคิดเชิงระบบ ($\bar{X} = 4.40$) พลวัตการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.38$) และการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม ($\bar{X} = 4.37$) ตามลำดับ

.....
ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อสังคมแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา
สังกัดเทศบาลนครนครปฐม

(n=336)

ปัจจัยที่ส่งผลต่อสังคมแห่งการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. โครงสร้างองค์การ	4.42	.51	มาก
2. วัฒนธรรมองค์การ	4.42	.52	มาก
3. วิสัยทัศน์องค์การ	4.41	.56	มาก
4. ภาวะผู้นำ	4.46	.50	มาก
5. เทคโนโลยีการเรียนรู้	4.28	.57	มาก
6. การพัฒนาบุคลากร	4.41	.54	มาก
7. การถ่ายทอดความรู้	4.33	.58	มาก
8. การทำงานเป็นทีม	4.44	.54	มาก
รวม	4.40	.46	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อสังคมแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครปฐม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรกคือ ภาวะผู้นำ ($\bar{X} = 4.46$) การทำงานเป็นทีม ($\bar{X} = 4.44$) และ โครงสร้างองค์การและวัฒนธรรมองค์การที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 4.42$) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนในการทำนายสภาพการณ์การเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้
ในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครปฐม

(n=336)

ตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือก	R	R ²	Adjusted R ²	R ² Change	b	Beta	F	Sig
1. การพัฒนาบุคลากร (X6)	.647	.418	.417	.417	.208	.213	240.184	.000**
2. การทำงานเป็นทีม (X8)	.715	.511	.508	.091	.214	.220	174.265	.000**
3. วัฒนธรรมองค์การ (X2)	.736	.542	.537	.029	.119	.123	130.706	.000**
4. การถ่ายทอดความรู้ (X7)	.745	.556	.550	.013	.129	.146	103.422	.000**
5. เทคโนโลยีการเรียนรู้ (X5)	.751	.565	.558	.008	.103	.119	85.587	.000**
6. โครงสร้างองค์การ (X1)	.755	.571	.563	.005	.099	.106	72.852	.000**

Constant (a) = .518

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

.....
จากตารางที่ 3 พบว่า ตัวแปรที่มีประสิทธิภาพในการทำนายสภาพการณ์การเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา ได้แก่ การพัฒนาบุคลากร (X6) การทำงานเป็นทีม (X8) วัฒนธรรมองค์การ (X2) การถ่ายทอดความรู้ (X7) เทคโนโลยีการเรียนรู้ (X5) โครงสร้างองค์การ (X1) สามารถเขียนเป็นสมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้

ในรูปคะแนนดิบ

$$Y = .518 + .208 (X6) + .214 (X8) + .119 (X2) + .129 (X7) + .103 (X5) + .099 (X1)$$

ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z = .213 (X6) + .220 (X8) + .123 (X2) + .146 (X7) + .119 (X5) + .106 (X1)$$

2. รูปแบบสังคมแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครปฐม

ผลการศึกษา พบว่า รูปแบบสังคมแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครปฐม ประกอบด้วย องค์ประกอบของสังคมแห่งการเรียนรู้ 5 องค์ประกอบ ได้แก่ การคิดเชิงระบบ (System Thinking) พลวัตการเรียนรู้ (Learning Dynamics) การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม (Team Learning) การจัดการและการถ่ายทอดองค์ความรู้ (Knowledge Management and Knowledge Transfer) และการใช้เทคโนโลยีและการสื่อสาร (Technology and Communication) และปัจจัยที่ส่งผลต่อสังคมแห่งการเรียนรู้ 6 ปัจจัย ได้แก่ โครงสร้างองค์การ (Organizational Structure) วัฒนธรรมองค์การ (Organizational Culture) เทคโนโลยีการเรียนรู้ (Learning Technology) การพัฒนาบุคลากร (Personal Development) การถ่ายทอดความรู้ (Knowledge Transfer) และการทำงานเป็นทีม (Teamwork)

ผลการตรวจสอบและรับรองรูปแบบ โดยการประชุมสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 7 คน มีความคิดเห็นตรงกันว่ารูปแบบสังคมแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครปฐม มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ และมีความถูกต้องครอบคลุม โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ($\bar{X} = 4.88$) โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ มีความเหมาะสม ($\bar{X} = 4.99$) มีความถูกต้องครอบคลุม และมีความเป็นประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ ($\bar{X} = 4.91$) และมีความเป็นไปได้ ($\bar{X} = 4.71$) ตามลำดับ ดังแผนภาพ

แผนภาพที่ 1 รูปแบบสังคมแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครปฐม

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. สภาพการณ์การเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครปฐม พบว่าสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐมมีสภาพการณ์การเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีวิธีคิดแบบองค์รวม วางแผนการทำงานได้ชัดเจนและเป็นระบบ มีความสนใจที่จะค้นหาความรู้ใหม่ ๆ มีวิธีการสร้างการเรียนรู้หลากหลาย และแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของงาน มีการร่วมคิด ร่วมเรียนรู้ และปฏิบัติงานร่วมกัน มีการแบ่งปันเพื่อพัฒนาการถ่ายทอดความรู้ และนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการสื่อสารและการปฏิบัติงาน โดยมีองค์ประกอบของสังคมแห่งการเรียนรู้ 5 องค์ประกอบ และพบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ การคิดเชิงระบบ พลวัตการเรียนรู้ การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม การจัดการและการถ่ายทอดองค์ความรู้ และการใช้เทคโนโลยีและการสื่อสาร ตามลำดับ ทั้งนี้ อาจเป็นผลมาจากนโยบายด้านการจัดการศึกษาของเทศบาลนครนครปฐม ที่มุ่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ได้มาตรฐาน และส่งเสริมให้สถานศึกษาเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ ผลที่ได้จากการศึกษานี้สอดคล้องกับแนวคิดของ Senge (1990: 3) ที่ได้เสนอแนวความคิดของการสร้างองค์การแห่งการเรียนรู้ออกเป็น 5 ประการ ซึ่งเป็นแนวทางหลักในสร้าง ผลักดันและสนับสนุนให้เกิดองค์การแห่งการเรียนรู้ขึ้น ประกอบด้วย ความรอบรู้แห่งตน แบบแผนความคิด การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม และการคิดอย่างเป็นระบบ และสอดคล้องกับแนวคิดของ Marquardt (1996) ที่ระบุว่า เทคโนโลยีเป็นระบบย่อยขององค์การ องค์การใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการทำงาน การสร้างเครือข่าย เทคโนโลยีสารสนเทศ ตลอดจนเครื่องมือต่าง ๆ เพื่อให้บุคลากรแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและการเรียนรู้ ทั้งนี้รวมทั้งกระบวนการทางเทคนิค ระบบ และโครงสร้างองค์การที่ต้องอาศัยความร่วมมือ การแนะนำ การประสานงาน และแลกเปลี่ยนทักษะด้านความรู้ร่วมกัน

.....

ผลที่ได้จากการศึกษาในเรื่ององค์ประกอบของสังคมแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษานี้ ยังสอดคล้องกับ ผลการศึกษาของ สถาพร กริธาร (Greetatorn, 2010) ที่ศึกษาองค์ประกอบของคุณลักษณะองค์การแห่ง การเรียนรู้ที่ส่งผลต่อวินัย 5 ประการของบุคลากรในโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และพบว่าคุณลักษณะ องค์การแห่งการเรียนรู้ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ในด้านการปรับเปลี่ยนองค์การ ด้านการเสริมอำนาจบุคคล ด้านพลวัตแห่งการเรียนรู้ ด้านการบริหารจัดการความรู้ และด้านการปรับใช้เทคโนโลยี ตามลำดับ และวินัย 5 ประการของบุคลากรในสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านวิสัยทัศน์อยู่ในระดับมาก ที่สุด รองลงมา คือ ด้านการเรียนรู้ของทีม ด้านความรอบรู้แห่งตน ด้านการคิดอย่างเป็นระบบ และด้านแบบแผน ความคิดอ่าน ตามลำดับ และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ นฤมล จันทรสุข (Jansook, 2013) ที่ศึกษา รูปแบบและกลยุทธ์การพัฒนาการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของวิทยาลัยพยาบาล พบว่า ลักษณะการเป็น องค์การแห่งการเรียนรู้ตามแนวคิดของนักวิชาการทั้งในและต่างประเทศ ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ พลวัต การเรียนรู้ องค์การ บุคคล ความรู้ และเทคโนโลยี สอดคล้องกับผลการศึกษาของ พะโยม ชินวงศ์ (Chinnawong, 2013) ที่ศึกษารูปแบบการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาเฉพาะความพิการสำหรับเด็กหูหนวกใน ประเทศไทย และพบว่า องค์ประกอบองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาเฉพาะความพิการสำหรับเด็กหูหนวก ในประเทศไทย มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ ความรอบรู้แห่งตน แบบแผนความคิดอ่าน การมีวิสัยทัศน์ร่วม การเรียนรู้ ร่วมกันเป็นทีม และการคิดเชิงระบบ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากองค์ประกอบของสังคมแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครปฐม มีผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุน กระบวนการที่ทำให้นักเรียน ครู และบุคลากรเปลี่ยนวิธีคิด มุมมอง มีความตระหนักและเห็นคุณค่าของการเรียนรู้และการสร้างสังคมแห่ง การเรียนรู้ในองค์การ มีความกระตือรือร้นและพร้อมที่จะพัฒนาตนเอง เกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ มีการนำ สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ มาใช้ในการปฏิบัติงาน มีการถ่ายทอดความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันทำให้เกิดพลังสร้างสรรค์ และใช้ความรู้เป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหาเพื่อพัฒนาตนเอง และสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพและพัฒนาองค์การต่อเนื่อง

ปัจจัยที่ส่งผลต่อสังคมแห่งการเรียนรู้ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ภาวะผู้นำ การทำงานเป็นทีม โครงสร้าง องค์การ วัฒนธรรมองค์การ วิสัยทัศน์องค์การ การพัฒนาบุคลากร การถ่ายทอดความรู้ และเทคโนโลยีการเรียนรู้ ตามลำดับ และผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนในการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อสังคมแห่งการเรียนรู้ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อสังคมแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครปฐม มี 6 ปัจจัย ได้แก่ การพัฒนาบุคลากร การทำงานเป็นทีม วัฒนธรรมองค์การ การถ่ายทอดความรู้ เทคโนโลยีการเรียนรู้ และ โครงสร้างองค์การ โดยร่วมกันทำนายได้ ร้อยละ 57.10 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับ แนวคิดของ Newell, et al. (2002) ที่กล่าวว่า การทำงานเป็นทีมจะนำไปสู่วิธีการแก้ปัญหาที่สร้างสรรค์มากกว่า การที่แต่ละบุคคลทำงานคนเดียว การสร้างความไว้วางใจระหว่างสมาชิกเป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับการทำงานเป็นทีม ที่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในทีมที่มาจากพื้นฐานที่แตกต่างกัน ความไว้วางใจจะช่วยให้บุคคลมีการแบ่งปัน ความรู้ที่เกิดจากการสะสมหรือประสบการณ์ที่ตนมีอยู่ และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ทิพา เหล่าปาสี (Lowpasee, 2017: 294) ที่ศึกษาเรื่องวัฒนธรรมองค์การที่ส่งผลต่อสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพครูตาม

.....
มาตรฐานมาตรฐานความรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 1 และพบว่า วัฒนธรรมองค์การในสถานศึกษา ประกอบด้วย วัฒนธรรมแบบมุ่งคน วัฒนธรรมแบบมุ่งงาน และวัฒนธรรมแบบมุ่งบทบาท เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพครูในสถานศึกษา สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ไชยสิทธิ์ ปิยามัตย์ (Piyamatya, 2013) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเหล่าสายวิทยาการของกองทัพบก พบว่า ปัจจัยที่เป็นตัวแปรพยากรณ์ ได้แก่ ภาวะผู้นำ การบริหารบรรยากาศองค์การ เทคโนโลยี การจัดการความรู้ และการเรียนรู้ มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สถาพร กริธาธ (Greetatorn, 2010) ที่ศึกษาองค์ประกอบของคุณลักษณะองค์การแห่งการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อวินัย 5 ประการของบุคลากรในโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และพบว่า ปัจจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะองค์การแห่งการเรียนรู้ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านพลวัตรแห่งการเรียนรู้ ด้านการปรับเปลี่ยนองค์การ ด้านการเสริมอำนาจบุคคล และด้านการบริหารจัดการความรู้ มีความสัมพันธ์กับวินัย 5 ประการของบุคลากรด้าน ต่าง ๆ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก การเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาจะประสบความสำเร็จอย่างดึ้นนั้น จะต้องอาศัยปัจจัยต่าง ๆ ที่มาส่งเสริมสนับสนุนก่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันทั้งภายในและภายนอกองค์การ ซึ่งสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครปฐมมีโครงสร้างองค์การที่กระจายอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ มีความเชื่อมโยงและประสานงานกันทั้งระบบ มีการกำหนดเป้าหมายในอนาคตจากการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย มีการดำเนินกิจกรรมพัฒนาบุคลากร เพิ่มพูนความรู้ทักษะและความสามารถในการปฏิบัติงานของบุคลากร สนับสนุนส่งเสริมให้บุคลากรสร้างความรู้ นวัตกรรมใหม่ ๆ ได้พูดคุยปฏิสัมพันธ์กัน หมุนเวียนหน้าที่ความรับผิดชอบเกิดการถ่ายทอดความรู้ทั่วทั้งองค์การ และบุคลากรในสถานศึกษามีวัฒนธรรมการปฏิบัติงานที่ดี มีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีช่วย ในการปฏิบัติงาน เกิดการถ่ายทอดข้อมูลได้รวดเร็วเกิดกระบวนการเรียนรู้ อย่างทั่วถึง และบุคลากรมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ตระหนักและร่วมมือกันทำงานเป็นทีม เป็นเครือข่าย ดังนั้นสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครปฐมควรส่งเสริมการเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้น โดยให้ความสำคัญในการพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อสังคมแห่งการเรียนรู้ ทั้ง 6 ปัจจัยดังกล่าว ได้แก่ การพัฒนาบุคลากร การทำงานเป็นทีม วัฒนธรรมองค์การ การถ่ายทอดความรู้ เทคโนโลยีการเรียนรู้ และโครงสร้างองค์การมากกว่าปัจจัยอื่น ๆ เนื่องจากสังคมแห่งการเรียนรู้ เป็นองค์การที่ประกอบด้วยบุคลากรที่มีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาความรู้ความสามารถของตนผ่านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีมอย่างต่อเนื่อง เป็นองค์การที่มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีการถ่ายทอดความรู้ เป็นองค์การที่ใช้การจัดการความรู้และเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ และนวัตกรรมที่มีคุณค่าต่อตนเอง ทีมงานและองค์การ เป็นองค์การที่มีคุณภาพสามารถดำรงอยู่ได้ในสภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาได้อย่างยั่งยืน

2. รูปแบบสังคมแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครปฐม ประกอบด้วย องค์ประกอบ 5 องค์ประกอบ ได้แก่ การคิดเชิงระบบ พลวัตรการเรียนรู้ การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม การจัดการและการถ่ายทอดองค์ความรู้ และการใช้เทคโนโลยีและการสื่อสาร สอดคล้องกับแนวคิดของ Senge (1990) ที่เสนอว่า องค์การที่จะพัฒนาไปสู่องค์การแห่งการเรียนรู้ได้นั้น จะต้องพัฒนาองค์ประกอบ 5 ประการต่อไปนี้ คือ การคิดเชิงระบบ คือมีความสามารถในการมองแบบองค์รวม โดยจะต้องรู้ว่าส่วนต่าง ๆ ภายในองค์การมีความสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบ ผลของการเปลี่ยนแปลงในส่วนหนึ่ง ๆ จะส่งผลให้ส่วนอื่น ๆ เปลี่ยนแปลงไปด้วย การเป็นบุคคลรอบรู้

.....
ผู้บริหารหรือสมาชิกในองค์การจะต้องพัฒนาความรู้ทักษะและความชำนาญเฉพาะตัวขึ้น เพื่อให้ผู้รู้จริงในเรื่อง
หนึ่ง ๆ รู้ถึงผลลัพธ์หรือผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับองค์การทำให้สามารถป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้ล่วงหน้า
การมีแบบแผนความคิด ผู้บริหารและสมาชิกขององค์การต้องมีความเชื่อหรือทัศนคติที่ดีต่อการเป็นสังคมแห่ง
การเรียนรู้ การมีวิสัยทัศน์ร่วมเป็นการทำให้สมาชิกขององค์การทุกคนสามารถมองเห็นภาพขององค์การที่ต้อง
การร่วมกัน และมีการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีมเป็นการสร้างบรรยากาศและส่งเสริมการทำงานเป็นทีมให้สมาชิกในทีม
แต่ละคนเกิดการเรียนรู้และเติบโตไปพร้อมกัน และยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Marquardt (1996) ที่ได้รวบรวม
องค์ประกอบของการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ไว้ 5 องค์ประกอบ ได้แก่ พลวัตการเรียนรู้ การปรับเปลี่ยน
องค์การ การเอื้ออำนาจบุคลากร การจัดการความรู้ และการนำเทคโนโลยีไปใช้ และยังสอดคล้องกับแนวคิดของ
Marquardt and Reynolds (1994: 235) ที่พบว่า การที่จะเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ระดับโลกส่วนหนึ่งโมเดล
องค์การแห่งการเรียนรู้ประกอบด้วย การสร้างและถ่ายโอนความรู้เป็นหน้าที่ในการสร้างนวัตกรรมและองค์ความรู้
ใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้นในองค์การ ผู้ปฏิบัติงานทุกคนจะต้องมีบทบาทในการเสริมสร้างความรู้และเรียนรู้จากส่วนอื่น ๆ
ทางเครือข่าย โดยผ่านช่องทางการสื่อสารและเทคโนโลยีต่าง ๆ มีการสร้างองค์ความรู้ใหม่

ผลที่ได้จากการศึกษายังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ไชยสิทธิ์ ปิยามัตย์ (Piyamatya, 2013) ที่ศึกษา
ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเหล่าสายวิทยาการของกองทัพบก และพบว่า การเป็น
องค์การแห่งการเรียนรู้ ได้แก่ การเป็นบุคคลที่รอบรู้การเป็นผู้ที่มีแบบแผนความคิด การมีวิสัยทัศน์ร่วม การเรียนรู้
ร่วมกันเป็นทีม และการคิดอย่างเป็นระบบ และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ชาตรี วงศ์สายสิน (Wongsaisin,
2018) ที่ศึกษารูปแบบการพัฒนาองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน และพบว่า องค์ประกอบของการพัฒนารูปแบบองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขนาด
ใหญ่ มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านการพัฒนาบุคคลแห่งการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาแบบแผนความคิด
ด้านการพัฒนาวิสัยทัศน์ร่วมกัน ด้านการพัฒนาทีมการเรียนรู้ และด้านการพัฒนาระบบการคิด ผลที่ได้จาก
การศึกษาในประเด็นนี้อาจเนื่องมาจาก กระแสสังคมโลกเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ยุคของการใช้ความรู้เป็นฐานในการ
ทำงานจึงส่งผลให้สถานศึกษาจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการบริหารองค์การให้มีประสิทธิภาพเท่าทันความ
เปลี่ยนแปลงดังกล่าว นอกจากนี้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่มุ่งเน้นการจัดการศึกษาเพื่อ
พัฒนาคนและสังคมไทยไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ โดยให้ประชาชนคนไทยได้รับโอกาสเท่าเทียมกันทางการศึกษา
เป็นการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตและนำไปสู่ระบบฐานความคิดที่พึงประสงค์ (สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ Office of the National Education Commission, 1999) จากสาเหตุ
ดังกล่าว ทำให้สถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐมจำเป็นต้องพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้
ด้วยองค์ประกอบสังคมแห่งการเรียนรู้ 5 องค์ประกอบ ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญทำให้สถานศึกษาเป็นสังคม
แห่งการเรียนรู้ และเป็นแนวทางหลักในการสร้างองค์การให้เกิดการเรียนรู้ ได้แก่ การคิดเชิงระบบคือการที่
บุคลากรมีความเข้าใจในการคิดเชิงระบบ ก่อให้เกิดทักษะการเชื่อมโยงความรู้สู่การปฏิบัติงานในหน้าที่
สถานศึกษามีการจัดการเรียนรู้บูรณาการ วางระบบการตัดสินใจปัญหาชัดเจนเป็นระบบ พลวัตการเรียนรู้
เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่ทำให้เกิดความรอบรู้แห่งตนเป็นบุคลากรที่ใฝ่เรียนรู้ แสวงหาความรู้ใหม่และนำมา
ประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน เกิดแบบแผนความคิดอ่านเป็นบุคลากรที่มุ่งมั่นในการปฏิบัติงาน และคิดริเริ่ม

.....
สร้างสรรค์สิ่งใหม่ เกิดการมีวิสัยทัศน์ร่วมจากการระดมความคิดเห็น มีจุดมุ่งหมายเดียวกันเกิดความสำเร็จจากการมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม โดยบุคลากรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่นอย่างต่อเนื่องเพื่อค้นหาวิธีการหรือความรู้ใหม่ ๆ มาใช้ในการปฏิบัติงาน การจัดการและการถ่ายทอดองค์ความรู้ เป็นการจัดเก็บข้อมูลที่บุคลากรสามารถเข้าถึงและนำไปใช้ประโยชน์ได้ง่าย มีการแบ่งปันความรู้ให้กับผู้อื่น การใช้เทคโนโลยีและการสื่อสารเป็นการเอื้อต่อการเข้าถึงการเรียนรู้ได้สะดวกรวดเร็ว ดังนั้น หากสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครปฐมมีการปฏิบัติหรือดำเนินการโดยอาศัยองค์ประกอบดังกล่าวข้างต้นแล้วย่อมส่งผลให้สถานศึกษาเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้

ปัจจัยที่ส่งผลต่อสังคมแห่งการเรียนรู้ ประกอบด้วย 6 ปัจจัย ได้แก่ โครงสร้างองค์การ วัฒนธรรมองค์การ เทคโนโลยีการเรียนรู้ การพัฒนาบุคลากร การถ่ายทอดความรู้ และการทำงานเป็นทีม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Bennett and O'Brien (1994: 123) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้และพบว่า โครงสร้างองค์การสามารถสนับสนุนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง โดยมีการนิยามภาระงานที่เปลี่ยนแปลงได้เพื่อเป็นการเปลี่ยนแปลงไปตามความต้องการของสภาพแวดล้อมภายนอกและตามความต้องการขององค์การเอง และยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Marquardt and Reynolds (1994) ที่พบว่า การที่จะเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ระดับโลกได้นั้น องค์การจะต้องมีโครงสร้างที่เหมาะสม เป็นโครงสร้างที่เล็กและคล่องตัว ไม่มีสายการบังคับบัญชามากเกินไป มีหน้าที่ความรับผิดชอบหรือลักษณะงานที่ยืดหยุ่นแบบไม่ตายตัว ในอนาคตอาจใช้ความสามารถหรือกระบวนการทำงานที่ซับซ้อนกันเพื่อเอื้อต่อการจัดตั้งทีมงานได้ และที่สำคัญคือองค์การต้องมีโครงสร้างแบบองค์รวมที่มีองค์ประกอบที่ต่างกันทำหน้าที่ของตนอย่างประสานสัมพันธ์กับองค์ประกอบอื่น ๆ และการปฏิบัติงานของครูและทีมงานเครือข่าย การพัฒนาบุคลากร การมีส่วนร่วมของบุคลากรส่งผลต่อความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ และยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Kaiser, Sandra (2000: 1) ที่ว่าบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์การ มีอิทธิพลต่อความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้โดยเฉพาะการเผยแพร่ความรู้ในองค์การ นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Marquardt (1996) ที่กล่าวว่า เทคโนโลยีเป็นองค์ประกอบที่สำคัญสำหรับการจัดการความรู้ขององค์การและความเข้าใจเทคโนโลยีเป็นศาสตร์และศิลป์ของการเรียนรู้ การค้นพบ การสื่อสาร ข้อมูลสารสนเทศ และคอมพิวเตอร์ ซึ่งเทคโนโลยีนับเป็นปัจจัยสำคัญมากสำหรับปัจจุบัน เพราะองค์การใดที่มีอำนาจทางเทคโนโลยีสูงจะทำให้สามารถก้าวล้ำหน้ากว่าองค์การอื่น และยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Senge (1990) ที่ระบุไว้ว่า ทรัพยากรมนุษย์เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าขององค์การ โดยเน้นที่การพัฒนาศักยภาพของบุคคล ให้บุคคลมีความชำนาญในระดับพิเศษ ซึ่งการพัฒนาความสามารถของบุคคลเป็นพื้นฐานในการพัฒนาองค์การ บุคคลเป็นองค์ประกอบสำคัญขององค์การแห่งการเรียนรู้ ทั้งที่เป็นเอกบุคคลและเป็นทีมความสามารถของบุคลากรจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้

ผลที่ได้จากการศึกษานี้ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ไชยสิทธิ์ ปิยามัตย์ (Piyamatya, 2013) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเหล่าสายวิทยาการของกองทัพบก และพบว่า ปัจจัยที่เป็นตัวแปรพยากรณ์ ได้แก่ ภาวะผู้นำ การบริหาร บรรยากาศองค์การ เทคโนโลยี การจัดการความรู้ และการเรียนรู้ และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สมใจ เดชบำรุง (Dejbamrung, 2019) ที่ศึกษาวัฒนธรรมองค์การที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร และพบว่า วัฒนธรรมองค์การแบบมุ่งอำนาจ

.....
วัฒนธรรมองค์การแบบมุ่งบทบาท และวัฒนธรรมองค์การแบบมุ่งคน เป็นตัวแปรที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโรงเรียน
สังกัดกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐมจะเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้
ควรพิจารณาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อสังคมแห่งการเรียนรู้ ทั้ง 6 ปัจจัย ได้แก่ โครงสร้างองค์การเป็นองค์การที่มี
โครงสร้างการบริหารงานกระจายหน้าที่ความรับผิดชอบเป็นระบบ ชัดเจน และคล่องตัว วัฒนธรรมองค์การที่
บุคลากรเป็นมิตร มีความเอื้ออาทรและมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เทคโนโลยีการเรียนรู้ที่มีระบบฐานข้อมูลทันสมัย
สนับสนุนให้บุคลากรเข้าถึงข้อมูล สร้างสารสนเทศใหม่เพื่อใช้ในการเรียนรู้และปฏิบัติงานได้มีประสิทธิภาพ
การพัฒนาบุคลากรเป็นภารกิจจำเป็นที่ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องต้องให้ความสำคัญกับการให้บุคลากรในหน่วยงาน
ได้มีการพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยการสนับสนุนส่งเสริมต่อการพัฒนาบุคลากรอย่างชัดเจนและ
ต่อเนื่อง ทั้งนี้ หากบุคลากรมีความสำเร็จก็จะหมายถึงความสำเร็จของสถานศึกษาด้วยย่อมส่งผลต่อสังคมแห่ง
การเรียนรู้ขององค์การ การถ่ายทอดความรู้เป็นการส่งเสริมให้บุคลากรสร้างความรู้ใหม่ ได้พูดคุยปฏิสัมพันธ์กัน
หมุนเวียนหน้าที่ความรับผิดชอบเกิดความรู้ใหม่ และการทำงานเป็นทีมเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกัน
ได้รับข้อมูลในการทำงานอย่างถูกต้อง ชัดเจน และทุกคนรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของทีมงาน

ผลจากการตรวจสอบและรับรองรูปแบบโดยการประชุมสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) พบว่า
รูปแบบมีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ มีความเป็นประโยชน์ และมีความถูกต้องครอบคลุม โดยภาพรวมอยู่ใน
ระดับมากที่สุดทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ชาตรี วงศ์สายสิน (Wongsaisin, 2018) ที่ศึกษารูปแบบ
การพัฒนางานองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
และพบว่า ผลการประเมินรูปแบบมีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านความเหมาะสม ด้านความถูกต้อง
ด้านความเป็นประโยชน์ และด้านความเป็นไปได้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะรูปแบบสังคมแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา
สังกัดเทศบาลนครนครปฐม ได้ผ่านกระบวนการต่าง ๆ มาอย่างเหมาะสม ทั้งการสังเคราะห์เอกสารรายงาน
การประเมินตนเองของสถานศึกษา การเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างในสถานศึกษาสังกัด
เทศบาลนครนครปฐม โดยผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้เกี่ยวข้องโดยตรงกับสถานศึกษา รวมทั้งการสร้างรูปแบบมีกรอบแนวคิด
หลักการ และทฤษฎีจากนักวิชาการต่าง ๆ ตลอดจนได้รับการตรวจสอบความเหมาะสม ความเป็นไปได้
ความถูกต้องครอบคลุม และความเป็นประโยชน์ ที่ได้จากการประชุมสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญที่มีความเชี่ยวชาญด้าน
การศึกษา ทำให้รูปแบบสังคมแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครปฐม มีความเป็นไปได้ และ
มีประโยชน์ในการนำไปพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ได้ต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 องค์ประกอบของสังคมแห่งการเรียนรู้ด้านการใช้เทคโนโลยีและการสื่อสารอยู่ในระดับมาก
เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าสถานศึกษามีระบบซอฟต์แวร์ที่ช่วยในการเรียนรู้และมีเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ที่
ช่วยในการทำงานประจำ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น สถานศึกษาควรสำรวจและจัดหาระบบซอฟต์แวร์และเครื่องมือ
อิเล็กทรอนิกส์ให้เพียงพอเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนและการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพของครูและบุคลากร

.....
1.2 ผลจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้สามารถนำไปใช้ในการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาอื่น ๆ ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีบริบทที่ใกล้เคียงกัน และยังเป็นข้อมูลให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำไปใช้ในการกำหนดนโยบายและวางแผนเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาได้

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเฉพาะพื้นที่สถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ในการศึกษาครั้งต่อไป ผู้สนใจควรขยายพื้นที่ในการศึกษาเพิ่มเติม หรือควรมีการศึกษาในสถานศึกษาสังกัดอื่น หรือในหน่วยงานอื่น

References

Bennett, J. K. and O' Brien, M. J. (1994). "The Building Blocks of the Learning Organization".

Training 3: 41-49.

Best, J. W. (1970). **Research in Education**. New York: Prentice, Inc.

Chinnawong, P. (2013). "Learning Organization Model of Schools for the Deaf in Thailand".

Silpakorn Educational Research Journal 5(2): 73-85. (In Thai)

Cronbach, Lee J. (1974). **Essentials of Psychological Testing**. 3rd ed. New York: Harper & Row.

Dejbamrung, S. (2019). "Organization Culture Affecting the Effectiveness of Schools under

Bangkok Metropolitan Administration". **Silpakorn Educational Research Journal** 11(2): 146-159. (in Thai)

Eisner, E. (1976). "Education Connoisseurship and Criticism: Their Form and Functions in Educational Evaluation". **Journal of Aesthetic Education** 39(2): 192-193.

Garvin, D. A. (1993). "Building a Learning Organization". **Harvard Business Review** 71(4): 78-91.

Goh, Swee C. (1998). "Towards a Learning Organization: The Strategic Building Blocks". **S.A.M. Advanced Management Journal** 63(2): 15-20.

Greetatorn, S. (2010). **The Factors of Learning Organization's Characteristics Affecting the Five Disciplines of Personnel in Basic Education Schools**. Doctor of Philosophy Thesis Program in Education Department of Educational Policy Management and Leadership Graduate School Chulalongkorn University. (in Thai)

Jansook, N. (2013). **A Model and Strategies for Developing Learning Organization of Nursing Colleges**. Doctor of Philosophy Thesis Program in Higher Education Department of Educational Policy Management and Leadership Graduate School Chulalongkorn University. (in Thai)

Kaiser, Sandra M. (2000). **Mapping the Learning Organization: Exploring a Model of Organizational Learning**. Dissertation, Louisiana State University, U.S.A.

.....
Krejcie, R.V. and Morgan, D.W. (1970). “Determining Sample Size for Research Activities”.

Journal for Educational and Psychological Measurement 30(3): 607-610.

Likert, R. (1967). **The Human Organization**. New York: McGraw – Hill.

Lowpasee, T. (2017). “Organization Culture Affecting Competency of Knowledge Standards Teacher in School of Nakhonpathom Primary Education Service 1 Office”. **Silpakorn Educational Research Journal** 9(1): 286-298. (in Thai)

Marquardt, M. J. (1996). **Building the Learning Organization**. New York: McGraw-Hill.

Marquardt, M. J. and Reynolds, A. (1994). **The Global Learning Organization**. New York: IRWIN.

Nevis, E. C., DiBella, A. J. and Gould, J. M. (1995). Understanding Organizations as Learning System. **Sloan Management Review** 36(2): 73-85.

Newell, S. M., et al. (2002). **Managing Knowledge Work**. Great Britain: Palgrave.

Office of the Education Council. (2017). **Educational Plan 2017-2036**. Bangkok: Phrikwan Graphic. (in Thai)

Office of the National Economic and Social Development Board. (2016). **The Twelfth National Economic and Social Development Plan (2017-2021)**. Bangkok: Office of the National Economic and Social Development Board, Office of the Prime Minister. (in Thai)

Office of the National Education Commission. (1999). **Education Act B.E. 1999**. Bangkok: Phrikwan Graphic. (in Thai)

Piyamatya, C. (2013). **Factors Affecting to Learning Organization of the Royal Thai Army’s Brance Service Schools**. Doctor of Philosophy Thesis Program in Educational Administration Graduate College of Management Sripatum University. (in Thai)

Senge, P. M. (1990). **The Fifth Discipline: The Art and Practice of the Learning Organization**. London. Century Business.

Taneerat, A. (2012). “Learning Organization Model for the Faculties of Education of Rajabhat Universities in the Bangkok Metropolitan”. **SDU Res. J.** 8(2): 137-151.

Vijan, P. (2005). **Method of Knowledge Management**. Facilitate Institute of Knowledge Management for Social (SKS). Tathaka Press. (in Thai)

Wasee, P. (2012). **To get into Learning Society, Intelligence Reform, to Bring the Nation out of Critical**. Thai Health Promotion Foundation. Mata Press. (in Thai)

Wongsaisin, C. (2018). **The Development of Learning Organizations Model for Large Schools under Office of the Basic Education Commission**. Doctor of Philosophy Thesis Program in Educational Administration Department of Education Foundations Graduate School Nakhon Sawan Rajabhat University. (in Thai)